

Het heiligenboek

Teresa van Ávila (2) Tom Zwaenepoel

Teresa van Ávila (1515-1582) wil haar kloosterorde hervormen door terug te grijpen naar de oorspronkelijke regels. Het 'begin' van dateert uit de tweede helft van de twaalfde eeuw, wanneer leken (vermoedelijk) met kruistochten en bedevaarten naar het Heilige Land overkomen en neerstrijken in het Karmelgebergte. Daar bouwen ze een bidplaats die ze aan Maria toewijden. In de omgeving van de plaats waar volgens de traditie de profeet Elia verbleef, leiden ze een beschouwend leven. Maria en Elia zullen op de Karmel een blijvende stempel drukken.

Als reactie op de toenemende laksheid en oppervlakkigheid van bestaande kloosters wil Teresa voor de karmelieten een strenge discipline zonder luxe. In hun kledij uit zich dat in ruwe wollen gewaden en het verbod schoenen te dragen, in hun leefwijze in collectieve armoede, arbeid en bedelen. Ondanks grote hindernissen en tegenkantingen van haar medezusters zet Teresa de kloosterhervorming door.

Teresa is een van de beroemdste mystici onder de heiligen. Vol humor en ironie drukt ze haar gevoelens en ervaringen uit en in een eenvoudige taal behandelt ze lastige spirituele thema's. Teresa's geschriften beïnvloedden de

mystieke theologie en de Spaanse literatuurtaal ingrijpend. In haar autobiografie *Boek van mijn leven* (1565) beschrijft ze haar weg naar de definitieve bekering, haar mystieke ervaringen, extases, visioenen en eerste kloosterstichting. In 1566/1567 schrijft ze *Camino de perfección* (Weg van de volmaaktheid), een handboek voor het leven in haar kloosters met liefde, innerlijke vrijheid, nederigheid en gebed als centrale thema's. Door haar kritiek op de inquisitie en de onderdrukking van de vrouw in Kerk en samenleving moet ze de eerste versie herwerken. In *Libro de las fundaciones* (Boek van de stichtingen, 1573-1582) gaat Teresa in op de stichting van haar nieuwe kloosters met uiteenzettingen over het gebed.

In 1577 ontstaat haar bekendste werk, *Las moradas o castillo interior* (De innerlijke burcht). Dat werk, dat behoort tot de klassieke wereldliteratuur, is een handleiding voor de geestelijke weg aan de hand van zeven woningen in een burcht. Daarin omschrijft de „grote Teresa” de ziel als een burcht, „bestaande uit een enkele diamant of een zeer helder kristal. Daarin zijn vele zalen, zoals er ook in de hemel vele woningen zijn. Want goed beschouwd is de ziel van een rechtvaardige niets

anders dan een paradijs waarin God zijn genoeg vindt. De innerlijke ruimte van de ziel is als een schitterende oosterse parel. In het middelpunt woont de levende God, die als een stralende zon aan de mens het zijn geeft: licht, warmte, onbeperkte groeikansen. Meestal is de glans van die zon echter afwezig, omdat de mens over de innerlijke diamant een zwarte doek heeft gegooid. Dat belet echter niet dat de zon er elk ogenblik is”.

Teresa groeit in haar geloof en roeping. Ze is lange tijd op zoek en voortdurend in discussie met biechtvaders en theologen van haar tijd. Met de 'theologie van de ervaring' baant de geëmancipeerde zuster een weg in de maatschappij en de kerk. Haar zoektocht wordt in 1970 beloond als Paulus VI haar (en Catharina van Siena) tot eerste 'kerklerares' verheft. Vandaag geeft Teresa iedere gelovige de moed om de eigen, door God gezegende weg te vertrouwen. Daarbij speelt het geen rol of die weg recht, krom of rond is, belangrijk is dat hij via een authentiek beleefd en doorleefd geloof leidt naar God en de mens. Voor Teresa zijn gebed, nachtwaken, boete en vasten geen doel op zich, maar staan ze in dienst van de Kerk en de wereld. Met een gevoel voor essentie kan de

mens God zichtbaar maken in de koude, hectische en agressieve wereld.

De heilige Teresa is een groot voorbeeld voor de vrouwelijke emancipatie van vandaag. In de Weg van de volmaaktheid schrijft ze: „Als ik naar onze tijd kijk, vind ik het helemaal niet correct dat men sterke vrouwen die vol goede moed zijn, alleen veracht omdat ze vrouwen zijn.”

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

19 april, 19 uur, Canvas. Iran, eerste aflevering van *Weduwen na de val*, driedelige historische documentaireserie waarin VRT-journalist Peter Verlinden weduwen ontmoet van voormalige dictators en alleenheersers: Farah Diba (weduwe van de laatste sjah van Iran), Agathe Kanziga (weduwe van president Habyarimana van Rwanda) en Jehan Sadat (weduwe van de Egyptische president Anwar Sadat).

21 april, 22.05 uur, Canvas. *Like Father, Like Son*. Japans psychodrama uit 2013. De zakenman Ryota en zijn vrouw Midori krijgen op een dag een telefoontje van het ziekenhuis met de melding dat hun zesjarige zoon Keita bij de geboorte per vergissing werd verwisseld. Hun echte zoon werd opgevoed in een ander en vooral veel eenvoudiger gezin. Beide families staan nu voor een verscheurende keuze.

23 april, 22.05 uur, één. Eerste aflevering van de driedelige miniserie *Joanna Lymley's Trans-Siberian Adventure*. De Britse actrice, bekend als Patsy Stone in *Absolutely Fabulous*, reist met de trein van Hongkong naar Moskou, dwars door China en Mongolië.

De vrome kudde

Kerkhof Ingezonden door Griet Schuurmans

De kleine Marie vergezelt voor het eerst oma naar het kerkhof en oma geeft natuurlijk graag een woordje uitleg.

– Een kerkhof is de plek waar mensen liggen die gestorven zijn, mensen zoals opa. En dat zijn allemaal graven.

Waarop de kleine Marie:

– En waar zijn de gravinnen dan?

Brasserie Ingezonden door Huguette Lejeune

Gesprek in een brasserie tussen een klant en de kelner:

– Tiens, u komt me bekend voor. We hebben elkaar al ontmoet.

– Dat is mogelijk, mijnheer, maar het zal beslist niet hier zijn geweest. Ik werk hier nog maar twee dagen.

– En waar werkte u dan vroeger?

– Ik was cipier in de gevangenis van Leuven.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

tegen- spoed	↓	Franse auteur	↓	succes- boek	↓	café	↓	hoofd- slagader	luitenant
					6				
↑						jonge paling	→		5
	7								
samen- vatting		landmaat		deel v.d. hals	→				
↑						voor	spot		dolk
warhoofd	primitief wapen		langlauf- traject	puntig	→				
knaagdier	→								2
verplaats- baar		kinder- ziekte		bos	→			kunst- product	
↑									
						troefkaart	→		4
					8				
hoogste punt	→			hoogste kringen	→				
stemming	→					Oost- Euro- peaan	→		1
		3							

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
tabel